

terfølgende at risikere at blive pålagt vidnepligt om, hvad præsten er blevet betroet i sin virksomhed som præst.

6.2. Gældende ret

Efter retsplejelovens § 168 har enhver som udgangspunkt pligt til at afgive forklaring for retten som vidne. En parts nærmeste og den, der ved at afgive forklaring ville udsætte sig for straf eller væsentlig skade, har i almindelighed ikke pligt til at afgive vidneforklaring, jf. retsplejelovens § 171 om vidnefritagelse. Personer, der tilhører visse professioner, f.eks. advokater, revisorer og læger, eller som udøver offentlige hverv, har tavshedspligt om, hvad de bliver bekendt med under deres arbejde. Vidnepligten begrænses i et vist omfang af denne tavshedspligt, jf. retsplejelovens §§ 169 og 170 om vidneudelukkelse.

Efter retsplejelovens § 170, stk. 1, må vidneforklaring således bl.a. ikke afkræves præster i folkekirken eller anerkendte trossamfund. Vidneudelukkelsen for disse præster er i de fleste tilfælde absolut. Retten kan således - på samme måde som for forsvarsadvokater, men modsat alle andre personer omfattet af reglerne om vidneudelukkelse - heller ikke under særlige omstændigheder pålægge præster at afgive vidneforklaring.

Den person, der har krav på hemmeligholdelse - f.eks. den person, der har betroet sig til præsten - kan dog give samtykke til, at præsten afgiver forklaring. Endvidere må præsters tavshedspligt vige for enkelte, særlige bestemmelser i lovgivningen om anmeldelses-, afværgelses- eller oplysningspligt, jf. betænkning nr. 316/1962 om vidner, s. 13, jf. s. 7-8. Der kan f.eks. henvises til straffelovens § 141 om pligten til at afværge visse forbrydelser mod statens selvstændighed og sikkerhed samt forbrydelser, der medfører fare for menneskers liv eller velfærd, om nødvendigt ved anmeldelse til politiet, og straffelovens § 143 om pligten til at oplyse omstændigheder, som bestemt taler for, at en sigtet eller domfældt er uskyldig.

Frem til 1969 har Kirkeministeriet ved kongelig resolution meddelt anerkendelse til følgende trossamfund:

Reformerte menigheder, Det romersk-katolske trossamfund, Det mosaiske trossamfund, Det metodistiske trossamfund, Svenska Gustafs församlingen i København, Den ortodokse russiske menighed i København, St. Alban's English Church i København, Det danske baptistsamfund, samt den norske menighed ved Kong Haakon Kirken i København.

Efter den nugældende ægteskabslovs ikrafttræden den 1. januar 1970 meddeler Kirkeministeriet i prak-

sis ikke længere anerkendelse af trossamfund. Fra dette tidspunkt er der således åbnet adgang til, at kirkelige vielse kan finde sted ikke alene inden for folkekirken og de anerkendte trossamfund, men også inden for andre trossamfund, når en af parterne hører til vedkommende trossamfund, og trossamfundet har præster, som af Kirkeministeriet er bemyndiget til at foretage vielser, jf. ægteskabslovens § 16, stk. 1, nr. 3.

Første gang der søges om bemyndigelse for en præst inden for et ikke-ankendt trossamfund efter denne bestemmelse, påser Kirkeministeriet, at der er tale om et egentligt trossamfund i dette ords sædvanlige betydning. Det vil sige, at der ikke blot er tale om en religiøs »bevægelse« eller en religiøs eller filosofisk forening, men en sammenslutning eller forsamling (et religionssamfund), hvis primære formål er gudsdyrkelse (kult) efter en nærmere udformet lære og ritus.

Også i andre sammenhænge tager Kirkeministeriet stilling til, om et ikke-ankendt trossamfund er et egentligt trossamfund. Dette kan ske i forbindelse med udlændingemyndighedernes behandling af en ansøgning fra en præst efter udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 4, hvorefter der kan gives opholdstilladelse, hvis ganske særlige grunde taler derfor, og i forbindelse med skattemyndighedernes vurdering af, om gaver, der gives til et trossamfund, er fradragsberettigede efter ligningslovens § 8 a.

Ved vurderingen af, om der i det enkelte tilfælde foreligger et trossamfund, har Kirkeministeriet indtil for nylig benyttet biskoppen over Københavns Stift som sin konsulent. I marts 1998 er høringsproceduren blevet ændret, idet der er blevet nedsat et rådgivende udvalg vedrørende trossamfund, bestående af en religionshistoriker, en religionssociolog, en teolog og en jurist.

Kirkeministeriet har meddelt vielsesbemyndigelse til præster inden for en række ikke-ankendte trossamfund og dermed godkendt disses karakter af trossamfund. En fortegnelse over disse trossamfund er medtaget som bilag 1 til lovforslaget.

6.3. Justitsministeriets overvejelser

Kirkeministeriet har oplyst, at der i dag ikke gøres forskel i den kirkelige lovgivning på anerkendte trossamfund og andre trossamfund, bortset fra at alene anerkendte trossamfund fører ministerialbøger over kirkelige handlinger. Kirkeministeriet har desuden oplyst, at der efter Kirkeministeriets opfattelse ikke bør gøres forskel på de anerkendte trossamfund og trossamfund i øvrigt.